

**Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiada
Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų
mokiniam**

2019 m.

11-12 klasės

Respublikinis turas

Užduočių atlikimo laikas – 2 val.

.....
dalyvio kodas

Vertinimas:

I UŽDUOTIS

Lietuvių literatūros klasikas Vaižgantas buvo aktyvus literatūros kritikas. Toliau pateiktos ištraukos iš jo recenzijų. Atidžiai perskaitykite ir pabandykite nustatyti, apie kokius to meto lietuvių rašytojus ir jų kūrinius pasakoja Vaižgantas.

1. Visur originalu, trumpa, o vaizdu – palieka pėdas smagenų smėly. Kūrinėlius gali skaityti po kelis syk tu pat pamėgimu, net vis didesniu įsiskoningimu. Iš jų dvelkia gyva sveika dvasia. Tai net keista, kai aptinki disonansą: Juokis, gyvenime, juokis pajaco juoku, ar pasikėsinią nusižudyti.

Vertinimas

2. Nė Kraševskį skaitydamas, aš nesijaučiau taip persikėlęs į giliają, 8-900 metų, senovę, į laikus grynai savotiškus ir jau gana aukštos karo ir buitės kultūros. Pietaris savo „Algimante“ taip nesugebėjo padaryti. Pakvipo mums senovė, amžių rūkais aptemusi, bet poezijos gaisrais nušviesta. Žiūrėk, kokį poezijos lobį, bekasinėdamas savo piliakalnius, mums iškasė!

3. Pirmiausia tai yra istorijos dokumentai. Istorijos aktai duoda žinių, bet neduoda nuotaikos; jų teduoda asmeniškieji laiku surašyti atsiminimai [...] Knygelė duoda vienerių metų didžiojo karo įspūdžių. Tai toli gražu ne sausas nuotykių išdėstymas [...] Tai rinkinys labai gražiai beletristiškai sustilizuotų įspūdžių. Čia nebe tiek sveria patys faktai, kiek jų veikimas į lietuvių psichiką.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

II UŽDUOTIS

Lentelėje pateikti baltų žemių gyvenamųjų vietų vardai. Antrame lentelės stulpelyje įrašykite baltų genties pavadinimą, kurios teritorijoje yra lentelėje nurodytas gyvenamosios vietos vardas, o į trečią – įrašykite iš pateikto gyvenamųjų vietų vardų sąrašo tą miesto ar miestelio vardą, kuris taip pat yra Jūsų nurodytoje baltų genties teritorijoje.

Gyvenamųjų vietų vardai: *Kupiškis, Lazdijai, Pasvalys, Raseiniai, Skuodas.*

Gyvenamosios vietos vardas	Baltų genties teritorija	Miestas, miestelis
Joniškis		
Kelmė		
Leipalingis		
Palanga		
Rokiškis		

Vertinimas

Lentelės pildymo pavyzdys

Miestas, miestelis, gyvenvietė	Baltų genties teritorija	Miestas, miestelis, gyvenvietė
Varniai	žemaičiai	Šilalė

Vertinimas: už kiekvieną teisingai nurodytą baltų genties pavadinimą ir tinkamai įrašytą miesto, miestelio vardą – po 1 tašką. Tais atvejais, kai nurodoma ne ta baltų gentis ar įrašomas ne tas miesto, miestelio pavadinimas, taškas neskiriamas.

Suma:

III UŽDUOTIS

*Ak, – tarė jam Enskys, ištraukęs didelį peilį, –
Mans brolau širdings, kam spardais taip susiraukęs?
Juk ir man taip jau, kaip ir tau, visai pasidarė.
Štai briedkriaunis šis, ant šalto priekalo kaltas,
Rodos, tikt žiūrėk, jau nei išdilusi delčia
Ar kaip baisiai koks nukumpęs vanago snapas.
Kad aš tai pamatau, tuojaus man giltinė rodos,
Kaip ją molioriaus ranka moliavodama rašo,
Ir su jos dalgiu kumpu nugandina svieta.
Ak, brolau! Šio stungio, šio nudilusio stungio
Aš taip gailiuos, kad kartais verkt nesiliauju.*

K. Donelaitis, „Rudens gėrybės“, ištrauka.

Atsakykite į klausimus:

1. Ištraukoje randame vieną iš retų K. Donelaičio kūrybos aliuzijų į vaizduojamąjį meną. Koks populiarus Baroko epochos dailės motyvas čia apdainuojamas?

2. Koks daiktas pateiktoje ištraukoje sinonimiškai įvardijamas trimis skirtingais vardais? Nurodykite visus tris pavadinimus.

3. K. Donelaitis apdainavo savo meto lietuvių valstiečių kasdienybę ir buitį, kuri pasižymi itin savitais aspektais. Kokios šalies gyvenimas vaizduojamas *Metuose*? Kokia yra šių valstiečių religija?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma:

IV UŽDUOTIS

Lentelėje pateikti prūsų, lietuvių ir latvių kalbų žodžiai:

prūsų kalbos žodžiai	lietuvių kalbos žodžiai	latvių kalbos žodžiai
ansis	ąsà	ùosa
assis	ašis	ass (< asis)
deiwas	diėvas	dīevs
gerwe	gėrvė	dzērve
kittan	kità	citū
penckts	peñktas	pīekt(ai)s
rancko	rankà	rùoka

Atsakykite į klausimus:

1. Kuri iš trijų baltų kalbų geriausiai išsaugojo nepakitusius mišriuosius dvigarsius? Kurioje kalboje jie pakito daugiausiai?

2. Jeigu prūsų kalboje yra vietovardis *Leipe*, tai koks bus jo pamatinio žodžio šaknies atitikmuo lietuvių kalboje? Kurių – rytų ar vakarų – baltų leksikos žodis yra Druskininkų savivaldybėje esančio Leipalingio miestelio vardo pamatas?

3. Remdamiesi baltizmais suomių kalboje, pvz., *heinä* ‘šienas’, *seinä* ‘siena’ (kurie ir atitinka lietuvių kalbos žodžius *šienas*, *siena*), parašykite, kuris žodis – lietuvių *diėvas* ar prūsų *deiwas* – kalbos raidos požiūriu rodo ankstesnę baltų kalbos būklę. Parašykite bent vieną išnykusią baltų kalbą, kurios teritorijos gyventojai laikui bėgant tapo latvių tautos dalimi.

4. Baltijos jūra įvairiose kalbose vadinama kitais vardais: vokiečiai, danai ir švedai ją vadina Rytų jūra, estai – Vakarų jūra. Pagal ką ši jūra yra gavusi tokius vardus? Kas ir kuriame amžiuje pirmasis pavartojo jūros pavadinimą su šaknimi *balt-*?

5. Naudodamiesi anksčiau pateikta lentele įrašykite praleistas prūsų kalbos žodžių raides, kai žinote to žodžio atitikmenį kuria nors viena baltų kalba:

Prūsų kalbos žodžiai	
☐ ettwirts	latviškai: ce,turt(ai)s
☐ unis	lietuviškai: šūnis
s ☐ ☐ sy	latviškai: zūoss
nakt ☐ ☐	lietuviškai: nāktį

Vertinimas: 1-4 klausimai: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas).

5 klausimas: už kiekvieną teisingą prūsų kalbos žodį – 1 taškas.

Suma:

V UŽDUOTIS

Kadangi knygų, parašytų tiek lotynų, tiek kitomis kalbomis, yra bemaž be skaičiaus, o lietuviškų, taip reikalingų sieloms laimėti, negausu, tai savo lietuviškai parengtus pamokslus išvertęs į lenkų kalbą dabar žmonėms atiduodu, kad galėtų pasiremti ir tas, kuris nepakankamai moka lietuvių kalbą, nes skaitydamas tas knygeles, didžiąją jų dalį atsimins, ir tas, kuris visiškai nemoka lietuviškai, bet rūpinasi savo artimųjų sielomis, nes iš išversto greta parašyto lenkiško teksto pats supras lietuvišką.

Konstantinas Sirvydas, *Punktai sakymų*, Prakalba į skaitytoją, ištrauka

Atsakykite į klausimus:

1. Kokią Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūros ir literatūros epochą reprezentuoja Konstantinas Sirvydas? Trumpai apibūdinkite esminius šios epochos bruožus.

Vertinimas

2. Be pamokslų knygos *Punktai sakymų*, K. Sirvydas parengė dar vieną išskirtinės svarbos lituanistikos paminklą. Kokį?

3. Kokiai vienuolijai priklausė K. Sirvydas? Trumpai apibūdinkite svarbiausius istorinius jos nuopelnus Lietuvoje.

4. K. Sirvydas savo prakalboje pabrėžė, kad lietuviškų knygų yra negausu. Nurodykite bent vieną knygą lietuvių kalba, išleistą iki K. Sirvydo darbų.

5. Pamokslai yra religinės literatūros žanras. Nurodykite dar bent du kitus religinės literatūros žanrus.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

VI UŽDUOTIS

Lentelėje pateikti sakiniai ar teksto atkarpos su vartojamais naujažodžiais iš Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyno (žr. naujazodziai.lki.lt). Raskite naujažodžius ir nurodykite jų reikšmę.

Sakiniai ar teksto atkarpos, kur vartojama naujažodžių	Naujažodis	Naujažodžio reikšmė
„Žinoma, jei jie būtų susėdę rašyti naują Lietuvos laisvės manifestą, gal juos būtų užmėtę graužtukais ar akmenimis. Bet ne visada taip būna. Nebūtina kapituluoti. Ne visi – kapituliavičiai“, – pabrėžė jis.		
Kostiumo dizaino studentės įsitikinusios, kad norint persiūti drabužius visiškai nebūtina turėti specialų išsilavinimą. Juokdamosi pripažįsta, kad kartais su tuo visai nesusiję žmonės iš gatvės perspjauna profesionalus, nes nesijaučia suvaržyti jokių standartų ir drąsiau eksperimentuoja.		
Kad baigėsi žiema, sužinai, kai katinas po kokių 4-5 mėnesių nustoja gulėti prie radiatoriaus ir persikrausto gulėti „ant saulės“, nors radiatorius dar šiltas. Dabar ten gulės iki naujo šildymo sezono, net kai bus karšta ir ne „ant saulės“. Katinometras rodo tik du metų laikus.		
(...) dažnai pedagogai orientuojasi į pačią problemą – žinutinimo poveikį formaliai kalbai, o ne į pozityvų problemos sprendimą – kaip ugdyti mokinių formalios ir neformalios kalbos gebėjimus, kaip mobilųjį telefoną galima panaudoti šiems gebėjimams stiprinti.		
Tačiau įsisukę į verslą jau trečia savaitė sėdime vaflinėje ir namie nėra kada galvoti apie vaflius. – Ar turėjote pavyzdį, pagal kurį kūrėte savo vaflinę? – Galiu sakyti, tai mūsų visiškai savitas produktas. Mums tai pirmasis maitinimo objektas. [...] Dabar mūsų restoranas jau veikia.		
Kita (ne)galimybė – nieko nekeisti. Tada savaime kai kurios aukštosios mokyklos nebegaus krepšelių ir neberengs mokytojų, juos perims kiti universitetai. Tik nereikia imtis dirbtinės reanimacijos. Geriau bendradarbiauti, jungtis ir tinklintis.		
Paskutiniai du knygos skyriai, kuriuose lyrinė subjektė sugrįžta į savo vaikystės ir paauglystės laiką, į provincijos miestelio erdvę, struktūriškai paprastesni, vientesni, tarsi neturį jokių papildomų poezijos atpažinimo ženklų, išskyrus koncentruotą, kryptingą, socialiai aštrų pasakojimo turinį.		
Žiūrėkite, kiek daug žmogus gali išmokti: būk lankstus, o ne stabarus, būk su pustoniais, nebūk juoda – balta. Kaip padeda tai gyvenime, kaip padeda tai šalia esantiems.		
Stambieji užsiima knygų leidyba ir pardavyba, o ne rašyba.		

Vertinimas

užduoties tęsinys kitame lape

VI užduoties tęsinys. Atlikite užduotis:

Vertinimas

1. Raskite bent du įrašytus naujažodžius, kurie atsirado žodžius pavartojus nauja reikšme, ir juos parašykite.

2. Raskite priesaginiu darybos būdu iš priesaginio lietuvių kilmės veiksmažodžio atsiradusį naujažodį, kuris yra daiktavardis, ir paaiškinkite jo darybą: nurodykite naujažodžio pamatinį žodį ir jo priesagą.

3. Iš lentelėje įrašytų naujažodžių raskite tą, kuris savo darybos formantu tiesiogiai susijęs su tikriniais žodžiais.

Vertinimas: Už kiekvieną rastą naujažodį ir tinkamai nurodytą jo reikšmę – 1 taškas.
Už kiekvieną tinkamai atliktą užduotį – po 1 tašką.

Suma:

VII UŽDUOTIS

Liepos pradžioje, didžiausių karščių metu, vakarop, vienas jaunikaitis išėjo į gatvę iš savo kambarėlio, kurį nuomojosi iš S. gatvės gyventojų, ir iš lėto, tartum nesiryždamas, nuėjo K. tilto linkui.

Jis laimingai išvengė nesusitikęs savo šeiminkės ant laiptų. Jo kambarėlis buvo po pačiu didelio, penkių aukštų namo stogu ir labiau panėšėjo į spintą, negu į butą.

Atsakykite į klausimus:

1. Kokio Fiodoro Dostojevskio romano pradžia pacituota ištraukoje? Trumpai apibūdinkite šio romano filosofinę ir religinę problematiką.

Vertinimas

2. Koks XX a. pirmosios pusės lietuvių filosofas savo darbuose plačiai rėmėsi F. Dostojevskio kūryba? Koks žymus jo kūrinys yra paremtas vienos F. Dostojevskio romano „Broliai Karamazovai“ dalies interpretacija?

3. Iš toliau išvardintų lietuvių literatūrologų nurodykite du XX a. lietuvių romano ir prozos raidos tyrinėtojus: Vanda Zaborskaitė, Algis Kalėda, Vytautas Kubilius, Norbertas Vėlius.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

VIII UŽDUOTIS

Perskaitykite lietuvių poetų eilėraščių ištraukas ir atlikite užduotis:

- a) nurodykite kokią epochą arba srovę jie reprezentuoja;**
b) pakomentuokite, kokie ištraukų lyrinio herojaus bruožai liudija tipišką, būdingą šios epochos arba srovės lyrinio herojaus ypatybes.

1. *Ir ko jis nedarė:
grūdinosi šaltame vandeny
daug skaitė
dainavo
žiūrėjo į dangų
gulėdamas žolėje.*
- Visai tai veltui
Galvojo
Juk neįmanoma pasidaryti tokiam
Koks savaime esi
- o kada stengiesi būti toks
koks savaime esi
tada ne savaime esi toks
koks savaime esi.*

Vertinimas

2. *Palaimink, Viešpatie, kelionę,
Kurioj pro ašarų miglas
Palydžiu praeitį malonią,
Kaip laimės tolimas salas.*

3. *Ne mums pataikauti nabašninkų manijai
Ir svarstyti poezijos mirusius atomus.
Metam „sudiev“ sušukuotai kompanijai
Ir žengiam jauni į gyvenimus.*

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma:

IX UŽDUOTIS

Pražydas dilgėlėms po langu, ūmai supratau, kad per sielvartą mane aplankė Tėvynės meilė ir prieš akis tarsi judantys paveikslėliai praslinko visas mano gyvenimas. Kai kurių tikėjimų tvirtinimu, gyvenimo kadrai panašiai praskrieja mirusiojo sąmonėje. Vadinasi, dar būdamas gyvas, buvau miręs, tik vieną naktį, bet ir ji – didi dangaus dovana. Tai, ką buvau, atrodė, amžiams užmiršęs, išniro su visomis smulkmenomis, su garsais, spalvomis, su dvasingu alsavimu į širdį.

Leonardas Gutauskas, *Laiškai iš Viešvilės*, ištrauka

Atsakykite į klausimus:

1. Tekste vartojamas dalyvis *mirusiojo* (plg. ... *praskrieja mirusiojo sąmonėje*). Nurodykite koks yra dalyvio laikas ir rūšis. Kokios kalbos dalies poziciją jis užima sakinyje?

Vertinimas

2. Raskite ištraukoje priesaginius daiktavardžius, kurie atsirado iš veiksmažodžių, o jų pamatas yra fiksuotas vien tik jo pamatinio veiksmažodžio būtojo kartinio laiko kamiene, ir juos parašykite vienaskaitos vardininko forma.

3. Frazėje *Pražydas dilgėlėms po langu, ūmai supratau* raskite trinarius (sudaryti iš trijų garsų) ilguosius skiemenis ir juos parašykite.

4. Raskite tekste vartojamus įvardžius, kurie nėra asmeniniai, ir parašę nesikartojančius įvardžius vyriškosios giminės vienaskaitos vardininko forma nurodykite jų reikšmines grupes. Kas reikšmės požiūriu sieja visus Jūsų išrinktus įvardžius?

5. Tekste vartojamas būdvardis *didi* (plg. *didi dangaus dovana*). Kokios būdvardžio formos, kurios yra gan dažnai vartojamos lietuvių kalboje, yra iš jo padaromos? Jas įvardinę pateikite vyriškos ir moteriškos giminės formas, padarytas iš šio būdvardžio.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

X UŽDUOTIS

Toliau pateikti lietuvių kalbosrieveiksmai:

atmintinai, blogai, ilgam, išties, kaip, karčiai, patenkinamai, piktuojū, pirmyn, retai, sausai, šalyje, taip, tąnakt, žinia.

Atsakykite į klausimus:

1. Kurie iš pateiktųrieveiksmių yra suprieveiksmėjusios linksnių formos? Kokių kalbos dalių?

Vertinimas

2. Raskite iš dalyvių atsiradusiusrieveiksnius ir nurodykite, iš kokios dalyvio rūšies jie atsirado.

3. Nurodykite po vieną požymį, kuriuo skiriasi ir yra panašūsrieveiksmai *išties* ir *ąnakt* pagal jų sandarą ir struktūrą.

4. Raskite pateiktus įvardiniusrieveiksnius. Parašykite įvardį, iš kurio atsirado vienas kuris nors nurodytasrieveiksmais.

5. Kokiomis veiksmažodžio formomis tradiciškai yra laikomos tokios formos kaip, pvz., *rautinai*? Kuo šio žodžio vartosena skiriasi nuo pateiktųrieveiksmių?

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XI UŽDUOTIS

Lentelėje nurodykite kiekvieno iš išvardintų kūrinų žanrą ir epochą arba literatūros kryptį.

Kūrinio pavadinimas	Žanras	Epocha arba kryptis
1. Probočių šešėliai		
2. Trakų pilis		
3. Radviliada		
4. Petras Kurmelis		
5. Metamorfozės		
6. Vilks provininks		
7. Žemaičių vyskupystė		
8. Kelionė į Jeruzalę		
9. Žali		
10. Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių		

Vertinimas

Vertinimas: už kiekvieną teisingą atsakymą (žanras + epocha/kryptis) – 1 taškas**Suma:****XII UŽDUOTIS**

Laikydamas kibirą rankoje, jis apsigręžia ir eina link nematomo, bet šiluma alsuojančio sunkvežimio ir tuojuo šalia išgirsta berniuko alsavimą:

- Man nesmagu, kad jūs liekat vienas.
- Tu keliauk namo. Eik namo, kol dar ne vidurnaktis.
- Nesmagu, kad jūs liekat vienas.
- Eik namo, kol dar ne vidurnaktis.

Jie eina abu. Tolsta viena nuo kitos šlapios nugaros, didžiajam, rodos, kas nuo šonkaulių plėšia permirkusius marškinius.

Atsakykite į klausimus:

1. Kaip vadinasi Juozo Apučio novelė, kurios pabaiga čia pacituota?

2. Kokiais metais buvo išspausdintas J. Apučio rinkinys
- Keleivio novelės*
- ? Koks istorinis Lietuvos laikotarpis jame vaizduojamas?

3. Koks kitas žymus tos pačios kartos lietuvių prozininkas, kurio didelę kūrybinio palikimo dalį J. Aputis spaudai parengė po jo mirties, buvo artimas Apučiiui tiek stilistiniu, tiek pasaulėjautos aspektu? Koks literatūrinis motyvas ypač vienija jų kūrybą?

Vertinimas

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)**Suma:**

XIII UŽDUOTIS

Toliau pateikti įvairios darybos vietovardžiai iš Lietuvos vietovardžių žodyno: *Bajōrlaukė* (pieva, Eigirdžiai), *Brazdeikio miškėlis* (miškas, Nausodis), *Butkaičiai* (kaimas, Kaltinėnai), *Būtrimiškis* (viensėdis, Krekenava), *Daūgirdo kálnas* (kalnas, Miroslavas), *Daugūliai* (kaimas, Sendvaris), *Daukšinė* (kalva, Salantai), *Degučio raistas* (raistas, Žiezmariai), *Dūdėnai* (kaimas, Giedraičiai), *Gėdvilienės kapukai* (kapai, Upyna), *Girdėnai* (kaimas, Ylakiai), *Girdėnai* (kaimas, Svirkos), *Giřdvainio miškas* (miškas, Daugai).

Atsakykite į klausimus:

1. Kas pamato požiūriu sieja visus pateiktus vietovardžius? Ar šiuo požiūriu skiriasi vietovardis *Ėžero laūkas* (dirva, Dubingiai)? Kodėl?

Vertinimas

2. Dalis pateiktų vietovardžių yra atsiradę iš dvikamienių asmenvardžių (plg. *Min-daug-as*). Raskite sąrašė bent du vietovardžius, atsiradusius iš dvikamienių asmenvardžių, ir vienaskaitos vardininko forma nurodykite jų pamatinį asmenvardį.

3. Tarp pateiktų vietovardžių suraskite iš skolinto asmens pavadinimo, vėliau tapusio lietuvių pavarde, atsiradusį vietovardį ir vienaskaitos vardininko forma nurodykite jo pamatinį asmenvardį. Ar kilmės požiūriu nuo Jūsų surasto vietovardžio pamatinio asmenvardžio skiriasi vietovardžio *Antánlaukis* (viensėdis, Jonava) vienas iš pamatinių žodžių – asmenvardis? Kuo?

4. Tarp pateiktų vietovardžių suraskite priesaginiu būdu atsiradusius vienaskaitos formą turinčius vietovardžius ir nurodykite jų pamatą.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XIV UŽDUOTIS

Užpildykite lentelę, kai žinote slapyvardį: antroje lentelės grafoje nurodykite rašytojo ar kalbininko vardą ir pavardę, o į trečią – surašykite visus tris to paties žmogaus slapyvardžius iš toliau pateikto sąrašo.

Slapyvardžiai: B. ir B., Birštonas, Daugkientys K., Dewinakis J., D-ras J.B., iš Oškabalių, Jonas Brazaitis, Jonas Obuol., K. B-a, Kapsas V., Masionis Kaz., Obelaitis K., Rygiškių Jonas, Q.D.ir K., Sėlis K., Szauklus Motiejus, Varpas, V.NM.

Slapyvardis	Vardas ir pavardė	Kiti to paties žmogaus slapyvardžiai
Dusėtiškis		
Jonas Bs.		
Kirvelis Nusmuko		
Laukys Jokūbas		
Nemunėlis Vytė		
Paežerių Vincas		

Vertinimas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą (vardas ir pavardė + visi kiti to paties žmogaus slapyvardžiai) – 1 taškas. Suklydus ir priskyrus nors vieną netinkamą slapyvardį taškų neskiriama.

Suma:

XV UŽDUOTIS

Perskaitykite žymių lietuvių ir užsienio autorių kūrinių ištraukas ir nurodykite autorių ir kūrinio pavadinimą.

1. Tą siaubingą dieną, dar iš ryto Šariką nusmelkė nuojauta. Dėl to jis staiga nuliūdo ir pusryčius – pusę puodelio avižinės košės ir vakarykštį avienos kauliuką – suėdė be jokio apetito. Viskam abejingas nuėjo į priimamąjį ir ten tyliai sustūgo savo atspindžiui veidrodyje. Bet po to, kai Zina išvedė jį pasivaikščioti į bulvarą, diena atrodė kaip diena. Priėmimo nebuvo todėl, kad, kaip žinoma, priėmimo antradieniais nebūna, ir dievybė sėdėjo kabinete, atsivertęs ant stalo kažkokias sunkias knygas su įvairiaspalviais paveiksliais.

Vertinimas

2. Tikrovė jį erzino, gąsdino, kėlė nuolatinį nerimą, ir, galbūt norėdamas pateisinti tą savo bailumą, bjaurėjimąsi dabartimi, jis visada girdavo praeitį ir tai, ko niekad nėra buvę, ir senosios kalbos, kurias pats dėstė, jam buvo iš esmės tokie pat kaliošai ir skėtis, kur slėpdavosi nuo tikrojo gyvenimo.

– O, kokia skambi, kokia graži graikų kalba! – sakydavo jis apsalusiu veidu, ir, tarsi paremdamas savo žodžius, primerkdavo akį ir, pakėlęs pirštą, pratarė: – *Antropos!*

3. Jam darėsi nepakenčiamai drovu kas išpažintis kartoti tą patį. Tuomet jis ėmė rūšiuoti savo „nuodėmes“. Kai kurias pasilikdavo rezerve kitai savaitei, o tas, kurias dabar sakė, jau kitą savaitę nebekartodavo. Nes jis jau buvo tiek teologas, kad žinojo, jog išpažintis bus gera, nors ir ne visas lengvasias nuodėmes pasakys. Jis primygtinai ieškodavo naujų nuodėmių rūšių ir būdavo patenkintas, kai surasdavo. Visame seminarijos auklėjime didžiausia charakterio yda buvo laikoma puikybė.

Vertinimas: 0 (atsakymas neteisingas), 1 (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas), 2 (atsakymas teisingas)

Suma:

XVI UŽDUOTIS

Toliau pateikti sakiniai:

Jei aklas aklą ves, tai abudu į duobę įkris.

Ledas slidus, o žmogaus gyvenimas – dar slidesnis.

Lietuvių kalba, kaip ir visos kitos pasaulio kalbos, nėra visur vienoda.

Muzika vis grojo, paskui dainavo sodrus balsas, paskui vyras ir moteris pakaitomis pranešinėjo žinias.

Tegul niekas to nematė, aš vis vien negaliu jam meluoti.

Tik vienas klausytojas, būtent Vincas, pasiliko salėje.

Atsakykite į klausimus:

1. Tarp pateiktų sakinių raskite sudėtinius sakinius, kurie turi šalutinius prijungiamuosius sakinius (juos pabraukite), ir juos parašę įvardinkite, kokių rūšių šalutinius sakinius radote.

2. Tarp pateiktų sakinių raskite sudėtinį sakinį, kurio nariai yra sujungti, ir jį parašykite. Kokiu jungtuku sujungti šio sudėtinio sakinio nariai? Parašykite dar bent du jungtukus, kuriais jungiami tokio paties sujungimo sakiniai.

3. Raskite sakinį, kur būdvardis yra veiksnys, ir jį parašę veiksni pabraukite. Kokiomis dar sakinio dalimis pateiktuose sakiniuose yra būdvardžiai?

4. Sukirčiuokite sakinio *Muzika vis grojo, paskui dainavo sodrus balsas, paskui vyras ir moteris pakaitomis pranešinėjo žinias* tarinius. Kuriame iš jų veiktų priešpaskutinio (antrojo nuo galo) skiemens taisyklė?

Vertinimas: **0** (atsakymas neteisingas), **1** (atsakymas iš dalies teisingas, bet netikslus arba nebaigtas),
2 (atsakymas teisingas)

Suma: